

Begroting 2016

CONCEPT

Emmen, mei 2015

Inhoudsopgave

	Pag.
1. Bericht van het bestuur.....	3
2. Programmaplan door de algemeen directeur.....	5
3. Financiering	7
3.1 Weerstandsvermogen	
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	
3.3 Algemeen	
3.4 Treasury-beheer	
3.5 Kasgeldlimiet	
3.6 Renterisiconorm	
3.7 Financiering	
3.8 Verbonden partijen	
3.9 Opmerkingen	
4. Begroting.....	11
4.1 Financiële positie	
4.2 Programmabegroting	
5. Toelichting op de programmabegroting.....	13
6. Risicoparagraaf	19
7. Meerjarenraming.....	21
8. Toelichting meerjarenraming.....	22
9. Vaststelling van de begroting 2016.....	23

Hoofdstuk 1 Bericht van het Bestuur

Per 1 januari 2015 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. De wijziging heeft onder meer betrekking op de planning- en controlcyclus.

Gevolg van deze wijziging is onder andere dat het Provinciaal Bestuur geen uitstel meer verleent voor de begroting en de vastgestelde begroting uiterlijk 1 augustus toegezonden moet worden aan het College van Gedeputeerde Staten.

Na een lang voortraject is met ingang van 1 januari 2015 de Participatiewet van kracht geworden en is de Wet Sociale Werkvoorziening nu ten grave gedragen. Door de invoering van de Participatiewet vallen alle doelgroepen aan de onderkant van de arbeidsmarkt, WSW, WWB en Wajong – met uitzondering van de bestaande groep – onder dezelfde regelgeving. Tegelijkertijd betekent dit dat de deur naar de sociale werkvoorziening definitief is afgesloten en het aantal SW-medewerkers gestaag terug zal gaan lopen.

Vooruitlopend op deze ontwikkeling is in BOCE-verband al in november 2013 opdracht gegeven aan de betreffende projectleiders om de gevolgen van de Participatiewet en de hiermee samenhangende keuzes voor de gemeentes in kaart te brengen en nader uit te werken. Dit heeft in mei 2014 geleid tot de notitie Uitvoering Participatiewet in Zuid-Oost Drenthe, die vervolgens in de betreffende gremia is besproken. Inmiddels wordt in BOCE-verband door de projectgroep Herstructurering WSW – samen met de directie van de EMCO-groep – verder gewerkt aan een nadere concretisering en vormgeving van een Participatiewetbestendige organisatie voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Het ligt in de lijn der verwachting dat een dergelijke uitvoeringsorganisatie in 2017 concreet vorm zal krijgen en dat in 2016 de EMCO-groep organisatie nog geen substantiële veranderingen zal ondergaan. Op deze aanname is het indicatieve financiële kader voor 2016 dan ook gebaseerd.

Parallel hieraan wordt in de arbeidsmarktregio invulling gegeven aan het Regionale Werkbedrijf, waarbij we, alhoewel er behoorlijke vorderingen worden gemaakt, moeten constateren dat ook daar nog een weg te gaan is.

De voorliggende begroting moet nog tegen het licht van het voorgaande worden gezien en beschouwd worden als een overgangsbegroting, die noodgedwongen nog uitgaat van bestendig beleid, waarbij uiteraard wel rekening is gehouden met een langzame krimp van de populatie.

De hoogte van de rijkssubsidie berust nog op veel aannames, zoals landelijke blijfkansen en verwachte uitstroompercentages, aangezien de uitslag van de monitoring door het Ministerie helaas nog niet bekend is. Er is vooralsnog gerekend met subsidiebedragen, die gebaseerd zijn op de geactualiseerde participatiebudgetten, waarbij deze vermenigvuldigd zijn met de blijfkansen, zoals door het ministerie aangegeven. De verwachting is dat de daadwerkelijke subsidiebedragen – in tegenstelling tot eerdere berichten – pas eind mei bekend zullen worden; indien noodzakelijk zal de voorliggende concept begroting hier nog op aangepast worden.

Verder is, zoals hierboven is toegelicht, uitgegaan van bestendig beleid en is geen rekening gehouden met de inhoudelijke, organisatorische en financiële gevolgen van de toekomstige ombouw als gevolg van de invoering van de Participatiewet. Hetzelfde geldt vanzelfsprekend voor de bijgevoegde meerjarenraming.

De voorliggende concept begroting komt uit op een tekort van € 3.485.000,-. Een aanzienlijk tekort dat zijn oorzaak vindt in het forse negatieve subsidieresultaat van € 5.097.000,- (€ 732,- per se lager dan in 2015) tegenover een positief bedrijfsresultaat van € 1.612.000,-.

Het moge hiermee dan ook duidelijk zijn dat er voor ons allen, gemeenten, bestuur, directie en medewerkers nog een zware en grote uitdaging ligt om tot Participatiewet bestendige organisatie te komen, die een maatschappelijk verantwoorde exploitatie kent.

C. Bijl

Voorzitter EMCO-groep

CONCEPT

Hoofdstuk 2: PROGRAMMAPLAN

De voorliggende begroting komt uit op een tekort van € 3.485.000,-, hetgeen substantieel (€ 1.327.000,-) hoger is dan het tekort van de gewijzigde begroting 2015. De stijging van het tekort kent in grote lijnen twee oorzaken, die beide voortvloeien uit de invoering van de Participatiewet. Een zeer forse verslechtering van het subsidieresultaat van € 713.000,- en een daling van de bruto marge van ruim € 300.000,- als gevolg van de personele krimp. Tegenover een positief bedrijfsresultaat van € 1.612.000,- staat helaas een negatief subsidieresultaat van € 5.097.000,-.

Aangezien de begroting (inclusief risicoparagraaf) zoals gebruikelijk, van een uitvoerige toelichting is voorzien, zal deze hierna slechts in hoofdlijnen worden toegelicht.

De netto opbrengsten voor 2016 zijn berekend door de gemiddelde opbrengst per FTE uit 2015 te vermenigvuldigen met het aantal FTE's in het betreffende jaar, waardoor rekening wordt gehouden met het teruglopend aantal SW medewerkers. Daarnaast is een extra taakstelling opgenomen van € 200.000,-. Voorts is nog geen rekening gehouden met de sluiting van de Philips vestiging en de gevolgen die dit kan hebben voor de elektronicawerkzaamheden in de vestiging in Coevorden.

Het uitgangspunt is verder dat de huidige bijdrage voor het TDC, ten bedrage van € 1,8 miljoen, in de jaren 2016 tot en met 2018 ongewijzigd zal blijven bestaan.

De bedrijfs- en financieringslasten zijn geschat, waarbij rekening is gehouden met de aflopende formatie. Hierbij is verder als uitgangspunt genomen dat prijsverhogingen kunnen worden gecompenseerd door kostenbesparingen.

De ambtelijke formatie zal in de jaren 2016 en 2017 met 1 persoon teruglopen, omdat in ieder jaar dan 1 persoon de pensioengerechtigde leeftijd zal bereiken. Hiervoor vindt geen vervanging plaats. Daarnaast is er rekening mee gehouden dat de ambtelijke loonkosten na 2015 zullen stijgen met 1,5 % per jaar.

Ten laste van de exploitatie over 2014 en het vrij laten vallen van een deel van de reorganisatiereserve, is een voorziening tijdelijke contracten gevormd. Deze voorziening zal in 2015 worden aangevuld met de bonus voor Begeleid Werken en een uitkering van een ESF subsidie.

In 2015 en 2016 zal deze voorziening vrijvallen ten gunste van het resultaat ter compensatie van de hogere SW loonkosten, als gevolg van het aanbieden van vaste arbeidsovereenkomsten.

In bijgevoegde meerjarenraming is vooralsnog uitgegaan van bestendig beleid en nog geen rekening gehouden met de noodzakelijke ombouw van de organisatie naar een Participatiewet bestendige organisatie. Uiteraard is wel de afname van het aantal SE's meegenomen (van 1421 in 2015 naar 1188 in 2019) en de daarmee gepaard gaande daling van de omzet.

Tegelijkertijd gaan in dit scenario de kosten niet evenredig mee omlaag omdat hier (nog) geen (frictie)budget voor is en de toekomstige organisatie nog niet uitgekristalliseerd is.

Overigens is het ambtelijk personeel dat in de betreffende periode vertrekt, in deze financiële opzet niet meer vervangen.

Al met al is de betekenis van de meerjarenraming dus zeer beperkt, met dien verstande dat zij wel een signaal afgeeft en de noodzaak tot omvorming zeker onderstreept.

J.A. Mug

Algemeen Directeur

CONCEPT

Hoofdstuk 3: FINANCIERING

3.1 Weerstandsvermogen

Het Algemeen Bestuur van de EMCO-groep heeft de jaarrekening van 2014 vastgesteld. Het exploitatieverlies was € 1.151.000,--.

De gewijzigde begroting over 2015 sluit met een tekort van € 2.158.000,--.

De verwachting is dat de EMCO-groep het boekjaar 2016 zal afsluiten met een verlies van € 3.485.000,--. Aangezien EMCO-groep niet over een weerstandsvermogen kan beschikken moeten de aangesloten gemeenten dit verlies financieren op basis van voorschotten.

De SW-sector zal de komende jaren worden afgebouwd, waarbij er vanaf 1 januari 2015 geen nieuwe instroom zal komen in de SW-bedrijven en waarbij de huidige populatie zoveel mogelijk bij reguliere werkgevers moet worden geplaatst. Dit zal grote gevolgen hebben binnen de organisatie van de EMCO-groep. Het kabinet heeft hierbij verzuimd, in tegenstelling tot de Wet Werken naar Vermogen, om transitiegelden te reserveren om de SW-bedrijven af te bouwen. Hierdoor zullen de kosten, voornamelijk de huisvestingskosten en kosten voor ambtelijk personeel, niet evenredig teruglopen waardoor de tekorten de komende jaren oplopen. EMCO-groep heeft zelf geen middelen om de organisatie te reorganiseren.

In december 2014 is besloten om tijdelijke arbeidsovereenkomsten van SW personeel, die niet meer verlengd kunnen worden, bij goed functioneren om te zetten in vaste overeenkomsten. Aangezien er per 1 januari 2015 ook een nieuw verdeelmodel voor de Rijkssubsidie is geïntroduceerd waarbij er per gemeente een lumpsum wordt uitgekeerd in plaats van een bedrag per gerealiseerd arbeidsjaar komen de extra kosten die gemoeid gaan met het omzetten van tijdelijke contracten naar vaste dienstverbanden ten laste van de exploitatie. Om deze extra kosten te elimineren is er een bestemmingsreserve tijdelijke contracten gevormd ten bedrage van € 780.000. Van dit bedrag zal een bedrag van € 738.000 vrijvallen in 2015.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het onderhoud aan de kapitaalgoederen van de EMCO-groep wordt door de onderhoudsdienst deels in eigen beheer uitgevoerd en deels uitbesteed aan externe bedrijven of specialisten.

Het onderhoud kan worden uitgesplitst naar diverse vormen:

- werktuigbouwkundig onderhoud;
- elektrotechnisch onderhoud;
- bouwkundig onderhoud.

Voor registratie en herkenning van productiemiddelen wordt een middelenbeheersysteem gehanteerd. Middels dit systeem worden onder meer onderhoudsfrequenties, wettelijke keuringen, inspecties en machinegegevens geregistreerd.

3.3 Algemeen

Met ingang van 1 januari 2001 is de Wet Financiering Lagere Overheden (Wet FILO) vervangen door de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Beide wetten hebben de treasury van gemeenten en overheidslichamen tot onderwerp.

Treasury is het sturen en beheersen van financiële vermogenswaarden, alsmede het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Wettelijk is de EMCO-groep verplicht om zowel in de begroting als in de jaarrekening een zogenaamde treasury-paragraaf op te nemen, waarin verantwoording over het treasury-beleid wordt afgelegd.

3.4 Treasury-beheer

De EMCO-groep heeft een laag risicoprofiel, doordat de rentepercentages van vrijwel alle langlopende leningen voor een lange tijd vastliggen en geen gebruik wordt gemaakt van derivaten. Wel worden er indien nodig kasgeldleningen afgesloten om tijdelijke tekorten af te dekken.

3.5 Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet wordt berekend door een (vastgesteld) percentage van de totale begrote bedrijfslasten van de EMCO-groep te nemen. De netto vlottende schuld per kwartaal is het gemiddelde van de standen van deze schuld op de eerste en laatste dag van het desbetreffende kwartaal. In het volgende overzicht wordt de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet getoetst aan de wettelijke norm overeenkomstig de Wet FIDO.

Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	2016 1 ^e kw	2016 2 ^e kw	2016 3 ^e kw	2016 4 ^e kw
Omvang van de begroting per 1 januari (= grondslag)	57.653	57.653	57.653	57.653
1. Toegestane kasgeldlimiet				
In procenten van de grondslag	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
In een bedrag	4.728	4.728	4.728	4.728
2. Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	1.500	1.833	2.500	1.500
Schuld in rekening courant	-	-	-	-
Gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	-	-	-	-
Overige gelden niet zijnde vaste schuld	-	-	-	-
3. Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	5	5	5	8
Tegoeden in rekening courant	428	4	215	55
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	-	-	-	-
Toets				
4. Kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld (2-3)	1.067	1.824	2.280	1.437
Toegestane kasgeldlimiet (1)	4.728	4.728	4.728	4.728
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-) (1-(2-3))	3.661	2.904	2.448	3.291

3.6 Renterisiconorm

De renterisiconorm wordt berekend door een (vastgesteld) percentage te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal van de EMCO-groep. Het doel is het beheersen van de renterisico's op de vaste schuld. Dit renterisico heeft betrekking op het totaal van de begroting van enig jaar.

Hieronder wordt het renterisico over de komende vier jaren gerapporteerd.

Omschrijving (Bedragen x € 1.000)		2016	2017	2018	2019
<u>Basisgegevens</u>					
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g				
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g				
2	Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	-	-	-	-
3a	Nieuw aangetrokken vaste schuld	1.000	1.100	1.200	1.300
3b	Nieuw verstrekte lange leningen				
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)	1.000	1.100	1.200	1.300
5	Aflossingen	1.005	1.105	1.205	1.305
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	1.000	1.100	1.200	1.300
7	Renterisico op vaste schuld (2+6)	1.000	1.100	1.200	1.300
<u>Renterisiconorm</u>					
8	Omvang begroting	57.653	57.653	57.653	57.653
9	Het bij Min. Regeling vastgesteld %	20%	20%	20%	20%
10	Renterisiconorm berekend (8*9)	11.531	11.531	11.531	11.531
<u>Toets renterisiconorm</u>					
11	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-) (10-7)	10.531	10.431	10.331	10.231

3.7 Financiering

Door middel van het onderstaande overzicht wordt inzicht gegeven in de samenstelling, de grootte en de rentegevoeligheid van de opgenomen leningen.

<u>Omschrijving (bedragen x € 1.000)</u>	<u>Bedrag</u>	<u>Gemiddelde rente</u>
Stand per 1 januari 2016	7.545	3.74%
Nieuwe leningen	1.000	
Aflossingen	<u>-1.005</u>	
Stand per 31 december 2016	7.540	3.63%

3.8 Verbonden partijen

De EMCO-groep is enig aandeelhouder van M-Flex BV. In deze BV wordt ongesubsidieerd personeel, dat bij de EMCO-groep werkzaam is, verloond. De salariskosten worden 1 op 1 doorberekend aan de EMCO-groep. Daarnaast wordt er in het kader van het gemeentelijk arbeidsmarktbeleid aan een aantal inwoners een leerwerktraject aangeboden. M-Flex stuurt hiervoor een factuur aan de betreffende gemeente.

De directie en het Dagelijks Bestuur van de EMCO-groep vormen ook de directie en het Dagelijks Bestuur van de Stichting RAP. De Stichting RAP heeft echter een eigen begroting en jaarrekening. De EMCO-groep brengt de uitvoeringskosten van de werkzaamheden die ze voor de stichting verricht in rekening bij de Stichting RAP. Stichting RAP sluit hierdoor af met een exploitatiesaldo van ongeveer nihil.

3.9 Opmerkingen

Bovenstaande cijfers zijn gebaseerd op het gegeven dat de beoogde subsidiebedragen, welke sinds 01-01-2008 van de deelnemende gemeenten worden ontvangen, per de 15^e van iedere maand op de bankrekening van de Emco-groep staan.

Voor september 2015 is een lening van € 3.000.000,-- en voor december 2016 een nieuwe langlopende lening van € 1.000.000,-- geprognosticeerd. Voor de jaren daarna wordt aangenomen dat, gezien de te verwachten bedrijfsresultaten die ten laste van de deelnemende gemeenten zullen komen, er alleen nieuwe leningen aangetrokken hoeven te worden ter hoogte van de aflossingen op de lopende leningen.

Hoofdstuk 4: BEGROTING

4.1 Financiële positie

Balans (x € 1.000)

	31-12-2016	1-1-2016		31-12-2016	1-1-2016
Activa			Passiva		
Vaste activa			Eigen vermogen		
Materiële vaste activa	10.162	10.187	Bestemmingsreserve Tuinbouw	1.346	1496
Financiële vaste activa	22	24	Bestemmingsreserve tijd.contr.	0	322
			Vorzieningen	211	285
Vlottende activa			Vaste passiva		
Voorraden	1.200	1.200	Leningen o/g	7.540	7.545
Uitzettingen	3.000	3.000			
Liquide middelen	63	587	Vlottende passiva		
Overlopende activa	250	250	Kortlopende schulden	1.500	1.500
			Overige schulden	1.300	1.300
			Liquide middelen	0	0
			Overlopende passiva	2.800	2.800
Totaal	14.697	15.248		14.697	15.248

Het verlies ad € 3.485.000,-- is niet opgenomen in de balans omdat dit gedurende het jaar door de deelnemende gemeenten wordt vergoed.

Kasstroom uit operationele activiteiten

Aanpassingen voor

Investeringsen vaste activa	-1.100
Afschrijvingen vaste activa	<u>1.125</u>

25

Veranderingen in werkkapitaal

Voorraden	-
Uitzettingen	-
Overlopende activa	-
Bestemmingsreserve Tuinbouw /tijd contr.	-472
Vorzieningen	-74
Overige/kortlopende schulden	-
Overlopende passiva	<u>-</u>

-546

Kasstroom uit financieringsactiviteiten

Opname lening o/g	1.000
Aflossingen leningen o/g	-1.005
Aflossingen financiële vaste activa	<u>2</u>

-3

Mutatie liquide middelen

-524

Liquide middelen

Stand per 1 januari 2016	587
Stand per 31 december 2016	<u>63</u>

Mutatie liquide middelen

-524

4.2 Programmabegroting (x € 1.000)

Omschrijving	begroting 2016	begroting 2015	realisatie 2014
Omzet	19.930	20.248	20.691
Kosten grondstoffen	<u>- 7.000</u>	<u>- 7.000</u>	<u>-6.794</u>
Bruto bedrijfsopbrengsten	12.930	13.248	13.897
Verhuur onroerend goed	35	35	85
Totaal netto opbrengsten	12.965	13.283	13.982
Overige personeelskosten WSW	970	963	828
Salariskosten ambtelijk personeel	4.829	4.780	4.805
Uitzendkrachten	1.250	1.341	1.133
Afschrijvingskosten activa	1.125	1.150	1.137
Dienstverlening derden	125	125	127
Overige bedrijfskosten	3.226	3.286	3.140
Rentelasten	<u>300</u>	<u>300</u>	<u>274</u>
Bedrijfs- en financieringslasten	11.825	11.945	11.444
Bedrijfsresultaat	1.140	1.338	2.538
Vrijval bestemmingsreserve Tuinbouw	150	150	150
Vrijval bestemmingsreserve tijd. contracten	322	738	-
Overige baten en lasten	0	0	198
Bedrijfsresultaat	1.612	2.226	2.886
Rijksbijdrage	33.731	36.233	38.190
Lonen incl. soc. Lasten WSW	-38.117	-39.957	-41.198
Kosten begeleid werken	<u>-711</u>	<u>-660</u>	<u>-549</u>
Subsidieresultaat	-5.097	-4.384	-3.557
Totaal resultaat gewone bedrijfsuitvoering	-3.485	-2.158	-671
Dotatie voorziening tijdelijke contracten	-	-	-480
Resultaat na reservering	-3.485	-2.158	-1.151
Gemeentelijke bijdrage	3.485	2.158	1.151
Totaal resultaat	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Hoofdstuk 5: TOELICHTING OP DE PROGRAMMABEGROTING (x € 1.000)

Netto opbrengsten	begroting 2016	begroting 2015	realisatie 2014
Vestiging Emmen	4.135	4.463	4.199
Vestiging Coevorden	1.000	1.000	1.032
Groen en Infra	5.420	5.370	5.554
Tuinbouw	460	500	456
Trajecten	<u>1.915</u>	<u>1.915</u>	<u>2.656</u>
Bruto opbrengsten	12.930	13.248	13.897
Verhuur onroerend goed	<u>35</u>	<u>35</u>	<u>85</u>
Totale netto opbrengsten	<u>12.965</u>	<u>13.283</u>	<u>13.982</u>
Bruto opbrengsten per FTE (excl. Begeleid Werken)			
Aantal FTE's	<u>1.245</u>	<u>1.304</u>	<u>1.358</u>
Opbrengst per FTE	<u>10.385</u>	<u>10.159</u>	<u>10.233</u>

De totale opbrengsten laten ten opzichte van de begroting 2015 een daling zien van € 318.000,-- ofwel 2,5%. Ten opzichte van de realisatie 2014 is de daling € 1017.000,-- ofwel 7,3%. Deze behoorlijke daling ten opzichte van de realisatie over 2014 wordt voor € 800.000,-- veroorzaakt door een eenmalige opdracht die we in 2014 van de gemeente Emmen hebben gehad om 600 WWB-ers te herindiceren.

De Participatiewet is per 1 januari 2015 ingevoerd. Dit betekent dat er vanaf deze datum geen nieuwe instroom zal plaatsvinden waardoor de aantallen FTE's jaarlijks zullen gaan teruglopen. Hierdoor lopen de geprognosticeerde opbrengsten de komende jaren ook terug.

Aangezien het beleid is om de beter renderende werksoorten zoveel mogelijk op niveau te houden nemen de opbrengsten per FTE ten opzichte van de realisatie in 2014 toe met een bedrag van € 152 per FTE.

In de industriële vestiging in Coevorden wordt voor een hoog bedrag (€ 450.000) en tegen een hoge opbrengst van € 15 per uur gewerkt voor Industria/Philips. Aangezien Philips voornemens is om de vestiging in Emmen per 1 oktober 2016 te sluiten en de productie over te brengen naar Polen is de kans aanwezig dat de opbrengsten voor de EMCO-Groep voor deze vestiging in de loop van 2016 al zullen afnemen. In de begroting is hier nog geen rekening mee gehouden. Op dit moment worden alle zeilen bijgezet om nieuwe opdrachtgevers te vinden, maar of dit zal gaan lukken is zeer de vraag.

Onder Groen en Infra vallen de groen vestigingen in Emmen en Coevorden, parkeerbeheer en de brugbediening.

De opbrengst van Groen en Infra is ten opzichte van de begroting 2015 ongeveer op hetzelfde niveau gehouden. Zoals hierboven is aangegeven zullen we de gaten die gaan

ontstaan door het teruglopende aantal medewerkers als gevolg van de uitstroom moeten aanvullen met medewerkers uit andere vestigingen.

De brutomarge van de tuinbouwvestiging De Kwakel is op het zelfde niveau gehouden als in 2014. Omdat in deze vestiging planten worden opgekweekt en de opbrengst wordt gerealiseerd bij verkoop (ongeveer een jaar later na start van de opkweek), zal de opbrengst als gevolg van de teruglopende populatie pas een jaar later zichtbaar zijn.

	begroting 2016	begroting 2015	realisatie 2014
Overige personeelskosten WSW	<u>970</u>	<u>963</u>	<u>828</u>
Aantal FTE's	<u>1.245</u>	<u>1.304</u>	<u>1.358</u>
Overige personeelskosten per FTE (in euro's)	<u>779</u>	<u>738</u>	<u>610</u>

Hieronder vallen onder andere kosten collectief vervoer (€ 90.000,--), reiskosten woon-werkverkeer (€ 345.000,--), Bedrijfsgeneeskundige Zorg (€ 135.000,--), studiekosten (€ 120.000,--), kosten BHV/Arbo etc. (€ 25.000,--), kosten voor werkkleding (€ 160.000,--), vakbondsbijdrage (€ 30.000,--) en kosten voor een kerstpakket (€ 75.000,--).

Met het Noorderpoortcollege is een opleidingscarrousel opgezet waarin vooral nieuwe werknemers een BBL opleiding volgen. Aangezien er vanaf 1 januari 2015 geen nieuwe instroom van SW personeel zal komen zullen er minder medewerkers worden geschoold. Hierdoor zal de Subsidie Praktijkleren ook lager uitvallen waardoor de kosten per saldo zullen toenemen.

Salariskosten Ambtelijk personeel

	begroting 2016	begroting 2015	realisatie 2014
Salariskosten ambtelijk personeel	4.808	4.761	4.773
Overige personeelskosten ambtelijk	<u>21</u>	<u>19</u>	<u>32</u>
Totaal salariskosten ambt.personeel	<u>4.829</u>	<u>4.780</u>	<u>4.805</u>
Aantal FTE's	<u>77</u>	<u>77</u>	<u>79</u>
Salariskosten per FTE (in euro's)	<u>62.714</u>	<u>62.078</u>	<u>60.824</u>

Aan het einde van 2016 zal 1 ambtelijke medewerker de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. De cao voor gemeenteambtenaren loopt af op 31 december 2015. In de begroting voor 2016 is rekening gehouden met een loonsverhoging van 1,5 %.

De overige personele kosten betreffen onder andere de kosten van woon- werkverkeer, opleidingskosten en de FPU-regeling voor ambtelijk personeel.

	begroting 2016	begroting 2015	realisatie 2014
Uitzendkrachten	<u>1.250</u>	<u>1.341</u>	<u>1.133</u>

Onder deze post vallen de kosten van werknemers (12,0 FTE) die een arbeidsovereenkomst hebben binnen M-Flex BV. Hierdoor worden wachtgeldverplichtingen voorkomen. Daarnaast worden ook de kosten van personeel dat extern wordt ingehuurd onder deze post verantwoord. Dit betreft voornamelijk kosten voor directievoering en inhuur meewerkende voormannen in de groenvoorziening.

	begroting 2016	begroting 2015	realisatie 2014
Afschrijvingskosten	<u>1.125</u>	<u>1.150</u>	<u>1.137</u>

De afschrijvingskosten zijn gebaseerd op de huidige staat van afschrijvingen, het resterende investeringsprogramma 2015 en de voorgenomen investeringen van € 1.100.000,-- in 2016. Het investeringsplan voorziet slechts in vervangingsinvesteringen.

	begroting 2016	begroting 2015	realisatie 2014
Diensten derden	<u>125</u>	<u>125</u>	<u>127</u>

Deze kosten bestaan voornamelijk uit de kosten van uitbesteding salarisadministratie, uitbesteding van incassoactiviteiten en inhuur van juridische hulp.

	begroting 2016	begroting 2015	realisatie 2014
Overige bedrijfskosten			
Huur- en leasekosten	205	190	220
Onderhoudskosten	995	995	979
Energiekosten	510	546	486
Belastingen en verzekeringen	290	290	292
Indirecte productiekosten	680	700	669
Algemene kosten	<u>546</u>	<u>565</u>	<u>494</u>
Totale overige bedrijfskosten	<u>3.226</u>	<u>3.286</u>	<u>3.140</u>

De overige bedrijfskosten zijn begroot op basis van het werkelijk verwachte niveau over 2014 en de verwachting voor 2015, met daarbij een indexering voor prijsverhogingen. Ten opzichte van de begroting 2015 dalen de kosten met € 60.000,--. Dit wordt onder andere veroorzaakt door het afnemende aantal fte's.

	begroting 2016	begroting 2015	realisatie 2014
Rentelasten	<u>300</u>	<u>300</u>	<u>274</u>

De begrote rentelasten zijn voor 2015 gebaseerd op de lasten van de vaste geldleningen en rentekosten in relatie tot het rekening-courantkrediet.

Sinds enkele jaren financiert EMCO-groep haar liquiditeitstekort, veroorzaakt door aflossing van langlopende leningen, door het aantrekken van kasgeld via de BNG bank. De rente voor kasgeldleningen varieert tussen 0,1% en 0,3%. In de begroting is gerekend met een rekenrente van 3 % omdat de kans aanwezig is dat de rente op de geldmarkt kan gaan oplopen waardoor er dan via de kapitaalmarkt leningen aangetrokken moeten worden. In de berekening van de rentekosten is uitgegaan van een nieuwe langlopende lening in september 2015 van € 3.000.000,-. Zoals uit het kasstroomoverzicht (hoofdstuk 4.1) blijkt ligt het in de planning om in 2016 een nieuwe lening aan te trekken ter hoogte van € 1.000.000,- dit omdat er een aflossingsverplichting is op de huidige leningen ten bedrage van € 1.005.000,-

SUBSIDIERESULTAAT

	begroting 2016	begroting 2015	realisatie 2014
Rijksbijdrage	<u>33.731</u>	<u>36.233</u>	<u>38.190</u>
Aantal SE.'s	1.362	1.421	1.462
Rijksbijdrage per SE	24.765	25.498	26.125

Deze bijdrage wordt ontvangen via de aangesloten gemeenten en de buitengemeenten. Het kabinet was voornemens om de subsidie vanaf 2015 jaarlijks af te bouwen met een bedrag van € 500,- per SE. Met ingang van 2015 is er een nieuw verdeelmodel geïntroduceerd. In tegenstelling tot het vorenstaande wordt de subsidie niet meer afgerekend per SE maar ontvangt iedere gemeente, als onderdeel van het participatiebudget, een lumpsum bedrag voor de SW. De subsidie wordt eerst in september/oktober van het voorgaande jaar voorlopig vastgesteld waarna het in april/mei definitief wordt vastgesteld. Deze definitieve vaststelling is dan gebaseerd op het werkelijk gerealiseerde aantal SE's van het voorgaande jaar (T-1).

Vanaf 2015 zullen er geen nieuwe werknemers in de SW instromen waardoor het aantal SE's jaarlijks zal teruglopen. De medewerkers die een tijdelijke arbeidsovereenkomst hebben zullen bij goed functioneren na afloop van het laatste tijdelijke contract een vast dienstverband aangeboden krijgen.

Op de SW budgetten is tevens een bezuiniging doorgevoerd waardoor het bedrag per SE terugloopt van € 25.498 naar € 24.765. Aangezien de loonkosten voor SW personeel niet teruglopen levert deze bezuiniging voor EMCO-groep een extra exploitatieverlies op van € 998.000,-.

	begroting 2016	begroting 2015	realisatie 2014
Loonkosten WSW-personeel	<u>38.117</u>	<u>39.957</u>	<u>41.198</u>
Aantal FTE's	<u>1.245</u>	<u>1.304</u>	<u>1.358</u>
Loonkosten per FTE (in euro's)	<u>30.616</u>	<u>30.642</u>	<u>30.337</u>

De post WSW-loonkosten is ten opzichte van de begroting 2015 met € 1.840.000,- gedaald. Deze daling is in het geheel toe te schrijven aan de daling van het aantal FTE's met 59. Deze daling wordt veroorzaakt doordat er vanaf 2015 geen nieuwe instroom van medewerkers zal zijn en dat er nog 6 extra medewerkers in Begeleid Werken worden geplaatst.

De huidige CAO van de WSW liep af per 1 januari 2014. Aangezien de rijkssubsidie de komende jaren zal worden afgebouwd is er geen ruimte voor een loonsverhoging. Ten opzichte van 2015 zijn er dan ook geen structurele loonsverhogingen opgenomen. De gemiddelde loonkosten per FTE stijgen ten opzichte van 2014 doordat er geen nieuwe medewerkers meer instromen tegen het minimumloon.

	begroting 2016	begroting 2015	realisatie 2014
Kosten Begeleid Werken	<u>711</u>	<u>660</u>	<u>549</u>

EMCO-groep voert het begeleid werken zelfstandig uit. Het kabinet heeft als beleid om zoveel mogelijk werknemers bij reguliere werkgevers te plaatsen.

Het beleid is er, op gericht om meer mensen bij reguliere werkgevers te laten werken. Op dit moment (peildatum 30 april 2015) zijn er 49 SE's in het kader van Begeleid Werken geplaatst. EMCO-groep heeft als doelstelling om in 2016 gemiddeld 55 SE's in het kader van Begeleid Werken te plaatsen bij externe werkgevers.

De kosten 2015 zijn gebaseerd op de te betalen loonkostensubsidie aan externe werkgevers en incidentele externe ondersteuning.

	begroting 2016	begroting 2015	realisatie 2014
Vrijval bestemming tuinbouw	<u>-150</u>	<u>-150</u>	<u>-150</u>

Op 21 maart 2012 is het tuinbouwcomplex in Klazienaveen gedeeltelijk afgebrand. EMCO-groep was verzekerd tegen herbouwwaarde waardoor de brandverzekering de kosten van een nieuw gebouw heeft vergoed. Het nieuwe pand heeft een hogere boekwaarde als het pand dat door brand is verwoest waardoor er een boekwinst is ontstaan. Deze boekwinst is in de exploitatie over 2013 als bestemmingsreserve in het eigen vermogen opgenomen. Aangezien het nieuwe, duurdere gebouw hogere exploitatiekosten met zich meebrengt zal vanuit de bestemmingsreserve jaarlijks een bedrag van € 150.000,-- vrijvallen waardoor deze extra kosten zullen worden geëlimineerd.

	begroting 2016	begroting 2015	realisatie 2014
Vrijval bestemming tijd.contracten	<u>-322</u>	<u>-738</u>	<u>-</u>

Ten laste van het resultaat over 2014 (€ 480.000) en het laten vrijvallen van een deel van de reorganisatievoorziening (€ 300.000) is een bestemmingsreserve voor tijdelijke contracten gevormd.

Deze bestemmingsreserve zal in 2015 verder worden aangevuld met de bonus voor Begeleid Werken (€ 130.000) die in 2015 zal worden uitgekeerd en een uitkering van een ESF subsidie (€ 150.000). Deze laatste 2 bedragen zijn niet in de begroting over 2015 opgenomen.

Met deze reserve kunnen de extra kosten, bestaande uit de extra loonkosten minus de te realiseren extra opbrengst, die ontstaan door het in vaste dienst nemen van tijdelijke contracten worden geëlimineerd. In 2015 zal er hierdoor ten gunste van de exploitatie een bedrag van € 738.000,- vrij vallen en in 2016 nogmaals een bedrag van € 322.000,-.

	begroting 2016	begroting 2015	realisatie 2014
Gemeentelijke bijdrage	<u>3.485</u>	<u>2.158</u>	<u>1.151</u>

Het begroot tekort wordt door de gemeenten gedurende het begrotingsjaar aangevuld. Als de jaarrekening is vastgesteld worden de voorschotten verrekend met het exploitatieresultaat, waarna aan de aangesloten gemeenten een afrekening wordt gestuurd waarbij de teveel betaalde voorschotten worden terugbetaald of een aanvullende nota wordt gestuurd indien de voorschotten niet toereikend zijn gebleken.

De gemeentelijke bijdrage wordt op basis van het aantal FTE's van de deelnemende gemeenten als volgt verdeeld.

Op basis van het huidige personeelsstand zou dit voor de gemeentelijke bijdrage ongeveer het volgende beeld geven.

	In %	Bedrag
Emmen	81.8%	2.850.730
Coevorden	13,2%	460.020
Borger-Odoorn	<u>5.0%</u>	<u>174.250</u>
Totaal	<u>100,00%</u>	<u>3.485.000</u>

De buitengemeenten (de gemeenten die niet deelnemen aan de Gemeenschappelijke Regeling) leveren geen bijdrage aan het exploitatietekort.

Hoofdstuk 6: RISICOPARAGRAAF

Om de begroting 2016 en de meerjarenraming 2017-2019 goed te kunnen beoordelen, zijn hieronder alle bekende risico's die in de begroting besloten liggen, weergegeven:

Netto opbrengsten

Van de totaal begrote netto opbrengsten wordt een gedeelte gegenereerd in de vorm van jaarcontracten. Dit geldt hoofdzakelijk voor de groenvoorziening objecten van de aangesloten gemeenten, doch ook voor een beperkt aantal langlopende contracten bij de industriële vestigingen. De resterende netto opbrengsten hebben betrekking op kortlopende orders, waarvoor telkens opnieuw acquisitie moet worden gepleegd.

Een grote opdrachtgever van de industriële vestiging in Coevorden heeft aangegeven in september 2016 haar vestiging in Emmen te zullen sluiten. In de begroting over 2016 zijn de opbrengsten die van deze opdrachtgever worden gegenereerd onverminderd in de exploitatie opgenomen. Indien deze opdrachtgever haar plannen daadwerkelijk doorzet en EMCO-groep is niet tijdig in staat om een andere opdrachtgever te vinden waarmee een gelijkwaardige brutomarge tegen dezelfde uur-opbrengst wordt gevonden zal er een extra tekort in de exploitatie ontstaan.

De huidige economische recessie en de bezuinigingsopdrachten, waarvoor onze gemeenten staan, zetten de geraamde opbrengsten onder druk. In de begroting 2016, maar ook voor de meerjarenraming, gaan we ervan uit dat de gemeenten hun bezuinigingen niet zullen doorschuiven naar de EMCO-groep.

Lonen WSW-werknemers

Per 1 januari 2016 zullen de sociale premies opnieuw worden vastgesteld, waardoor de werkgeverslasten kunnen stijgen. In de begroting over 2016 is gerekend met de premies van 2015.

Zoals al gememoreerd, is de CAO van de WSW per 1 januari 2014 afgelopen. In de loonkosten is geen loonstijging als gevolg van een eventuele nieuwe CAO meegenomen en is geen rekening gehouden met een premieverhoging van het pensioenfonds.

Het pensioenfonds voor de WSW(PWRI) voorziet problemen in de toekomst, omdat het aantal deelnemers zal teruglopen in verband met de Participatiewet. Hierdoor zal het pensioenfonds relatief meer kosten aan de deelnemers moeten doorberekenen, waardoor er eventueel op uitkeringen moet worden gekort. De kans is aanwezig dat deze rekening bij de SW-bedrijven zal worden neergelegd in de vorm van een pensioenpremiestijging.

De loonkosten zijn gebaseerd op het aantal te verwachten aantal FTE's. Dit aantal wordt ingeschat door het werkelijke aantal FTE's van heden (april 2015) te verminderen met de bekende gepensioneerden. Daarbovenop komen de medewerkers die om andere reden EMCO-groep verlaten. Indien de werkelijkheid afwijkt van de gemaakte inschatting zullen de loonkosten ook gaan afwijken. In voorgaande jaren kon dit worden gecompenseerd door dan meer of minder nieuwe medewerkers aan te nemen. Aangezien er vanaf 1 januari 2015 geen nieuwe medewerkers in de SW instromen is deze mogelijkheid er niet meer.

Salariskosten ambtelijk personeel

De huidige CAO heeft een looptijd tot 1 januari 2016. In de begroting is rekening gehouden met een loonstijging van 1,5 %. Indien er voor 2016 een andere loonsverhoging wordt overeengekomen zal dit een voor- of nadeel ten opzichte van de begroting met zich meebrengen.

Net als bij de WSW-loonkosten geldt, dat er geen rekening is gehouden met veranderende sociale wetgeving per 1 januari 2016 of het stijgen van pensioenpremies bij het ABP.

Rijksbijdragen

Vanaf 1 januari 2015 is het nieuwe verdeelmodel voor de Rijkssubsidie ingevoerd. In tegenstelling tot voorgaande jaren waar er een subsidiebedrag per gerealiseerde SE werd betaald heeft men er nu voor gekozen om de gemeenten in het Participatiebudget een lumpsum bedrag voor de SW te betalen. Per jaar worden deze budgetten vastgesteld door het Makrobudget te verdelen op basis van het aantal gerealiseerde SE's waarbij iedere gemeente dan een evenredig deel krijgt. Voor de meerjarenraming wordt de Rijkssubsidie vervolgens gebaseerd op de blijfkans die een SW werknemer heeft. Deze blijfkans is berekend door Economische Onderzoekbureau S.E.O. De uitkomst van deze berekening was dat de blijfkans in Zuid Oost Drenthe varieert tussen de 92,1% en 92,7% ten opzichte van het voorgaande jaar. Het is ons volkomen onduidelijk hoe men deze percentages heeft berekend en ook bij navraag wordt er geen helder antwoord geformuleerd.

De Rijkssubsidie in de begroting en meerjarenraming hebben wij ingeschat waarbij wij de berekening hebben voorgelegd aan het Ministerie met de vraag of onze berekeningswijze overeenkomt met hun rekenmethode. Het antwoord van het Ministerie was "dat zij zich herkennen in de rekenmethode die wij hebben toegepast"

Hierdoor is het in tegenstelling tot voorgaande jaren moeilijker om een goed beeld van de Rijkssubsidie voor de komende jaren te geven. De bedragen zijn zo goed mogelijk ingeschat maar kunnen afwijken van de werkelijkheid. Deze afwijking heeft een grotere impact op het exploitatieresultaat van EMCO-groep als in voorgaande jaren. Toen was de subsidie namelijk nog gekoppeld aan de realisatie van dat jaar. Indien het aantal SE's afweek ontving de Gemeenschappelijke Regeling minder subsidie maar de SW loonkosten namen evenredig ook af.

De Rijkssubsidie voor 2015 is ook nog niet definitief bekend. Het ministerie heeft aangekondigd om de budgetten voor dit jaar eind mei definitief vast te stellen. Hierdoor kunnen de budgetten voor 2016 ook nog fors gaan afwijken.

Hoofdstuk 7: MEERJARENRAMING

Omschrijving	begroting 2016	2017	2018	2019
Bruto Marge	11.130	10.665	10.129	9.638
Bijdrage TDC	1.800	1.800	1.800	1.800
Totale brutomarge	12.930	12.465	11.929	11.438
Verhuur onroerend goed	35	35	35	35
Totale opbrengsten	12.965	12.500	11.964	11.473
Overige personeelskosten WSW	-970	-928	-881	-837
Salariskosten ambtelijk personeel	-4.829	-4826	-4.686	-4.454
Inhuur extern personeel	-1.250	-1230	-1.210	-1.190
Afschrijvingskosten activa	-1.125	-1100	-1.075	-1.050
Diensten derden	-125	-125	-125	-125
Overige bedrijfskosten	-3.226	-3100	-2.990	-2.880
Rentelasten	-300	-300	-300	-300
Bedrijfs- en financieringslasten	-11.825	-11.609	-11.267	-10.836
Bedrijfsresultaat	1.140	891	697	637
Overige baten en lasten	0	0	0	0
Vrijval bestemming tuinbouw	150	150	150	150
Onttrekking voorziening tijdelijke contracten	322	0	0	0
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	1.612	1.041	847	787
Rijksbijdragen	33.731	32.121	30.756	29.507
Lonen incl. soc. Lasten WSW	-38.117	-36.494	-34.627	-32.912
Kosten Begeleid Werken	-711	-711	-711	-711
Subsidieresultaat	-5.097	-5.084	-4.582	-4.116
Resultaat voor bestemming	-3.485	-4.043	-3.735	-3.329
Gemeentelijke bijdrage	3.485	4.043	3.735	3.329
Resultaat	0	0	0	0

Hoofdstuk 8: TOELICHTING OP DE MEERJARENRAMING

Uitgangspunten	Begroting	Meer- jarenraming		
	2016	2017	2018	2019
Aantal subsidie-eenheden	1.362	1.308	1.245	1.188
Subsidie per subsidie-eenheid	24.766	24.557	24.704	24.838
Aantal FTE's (WSW)				
In loondienst	1.245	1.192	1.131	1.075
Begeleid Werken	55	55	55	55
Totaal	1.300	1.247	1.186	1.130
Bruto marge per FTE	8.940	8.947	8.956	8.966
Loonkosten SW per FTE	30.616	30.616	30.616	30.616
Ambtelijke formatie				
Formatie actief	77	76	75	73

Op grond van de gemeenschappelijke regeling zal de verdeling plaatsvinden op basis van het geplaatste aantal FTE's.

Buitengemeenten betalen op grond van wetgeving niet mee aan het nadelige saldo. Op basis van de huidige FTE verdeling zullen de bijdragen in 2015, 2016 en 2017 ongeveer het volgende beeld geven.

Gemeente	Percentage	(bedragen x € 1.000)		
		2016	2017	2018
Gemeente Emmen	81,8%	3.307	3.055	2.723
Gemeente Coevorden	13,2%	534	493	439
Gemeente Borger-Odoorn	5,0%	202	187	166
Totaal	100,0%	4.043	3.735	3.329

Hoofdstuk 9: VASTSTELLING

Aldus vastgesteld en goedgekeurd in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de EMCO-groep te Emmen, gehouden op 2015.

De voorzitter,

De directeur,

C. Bijl

J.A. Mug

CONCEPT